

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาด้านวัฒนธรรมดนตรีของภาคใต้ โดยการเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ศิลปินดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ ๑๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัด กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช พังงา พัทลุง ภูเก็ต ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

จากการศึกษาพบว่าดนตรีและการละเล่นพื้นบ้านที่มีชื่อเสียงของภาคใต้มีหลายประเภท ได้แก่ หนังตะลุง โนรา ลิเกป่า โพน กาหลอ เพลงบอก สวดม้าย เพลงเรือ เพลงนา โตะคริม ร่องเง็ง เพลงคึกเกียและซีละ และจากการสัมภาษณ์พบว่าดนตรีและการละเล่นพื้นบ้านดังกล่าวสามารถจัดแบ่งกลุ่มศิลปินออกได้เป็น ๒ กลุ่มประกอบด้วยศิลปินที่นับถือศาสนาพุทธ และศิลปินที่นับถือศาสนาอิสลาม ดนตรีและการละเล่นพื้นบ้านประเภทที่อยู่ในกลุ่มสังคมชาวไทยพุทธได้แก่การแสดงที่กล่าวมาทั้งหมดยกเว้น ร่องเง็ง เพลงคึกเกียและซีละซึ่งอยู่ในกลุ่มไทยมุสลิม

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าดนตรีและการละเล่นภาคใต้ ในด้านวิวัฒนาการ ด้านระเบียบวิธีการบรรเลง ด้านพิธีกรรมและความเชื่อที่เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ รวมถึงกรรมวิธีการสร้างเครื่องดนตรี มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะอิทธิพลของวัฒนธรรมดนตรีตะวันตกและความเจริญทางเทคโนโลยีที่เข้าไปมีบทบาทในวิถีชีวิตของคนในสังคมมากขึ้น ลักษณะของดนตรีภาคใต้มีการผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมไทยพุทธกับวัฒนธรรมไทยมุสลิม ศิลปินจะทำหน้าที่เป็นทั้งผู้นุรักษ์และบริหารจัดการ รวมทั้งผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรี แม้ว่าการถ่ายทอดความรู้ยังคงมีอยู่ต่อเนื่อง แต่ก็พบว่าดนตรีและการละเล่นบางประเภทของชาวไทยพุทธ เช่น สวดม้าย และเพลงขับกล่อมคู่บ่าวสาวของชาวไทยมุสลิม เช่น เพลงคึกเกีย อยู่ในภาวะที่น่าเป็นห่วงต่อการสูญหายไปเพราะอนุชนรุ่นหลังขาดความสนใจในการเรียนรู้วัฒนธรรมการดนตรีและการละเล่นดังกล่าว

Abstract

This research project focused on the unique characteristics of the musical culture in the Southern region of Thailand. The field research was conducted by interviewing prominent musicians from each of the following provinces: Chumphon, Krabi, Nakhon Si Thammarat, Phangnga, Phatthalung, Phuket, Satun, Songkhla, Surat Thani and Trang. It was found that there are various musical genres in the South. They are known as Nang Talung, Norah, Likey Pa, Pone, Kalow, Phleng Bok, Suad Malai, Phleng Reo, Phleng Na, Toh Kreum, Rong Ngeang, Phleng Dikia and Sila. In addition, the research found that there are two distinctive music and dance cultures as reflected by the two socio-religious groups that inhabit this region. There are populations of both Buddhists and Muslims in Southern Thailand. The music and dances of the Buddhist social group are called Nang Talung, Norah, Likey Pa, Pone, Kalow, Toh Kreum. Their folk songs are named as Phleng Bok, Suad Malai, Phleng Reo, Phleng Na. Whereas the music and dances of the Muslim population are known as Rong Ngeang, Phleng Dikia, and Sila.

The research findings showed that the musical evolution, the performing methods, the beliefs and rites and the instrument making techniques conveyed in the music of this region are subject both to intergenerational musical transmission as well as across the Buddhist and Muslim traditions. It was discovered that in most locations, the traditional musical roots remain just as deep and strong today as in the past. However, it was found that some of the Muslim music such as the Dikia and Sila as well as the Thai Buddhist folk song Suad Malai are at risk for extinction due to the younger generations lack of interest.